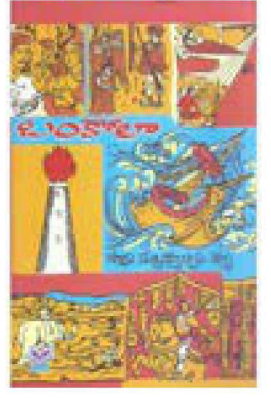

“బంకోలా”

పద్మావతి రాంభక్త

ఈ మధ్య నేను చదివిన మంచి పుస్తకాలలో “బంకోలా” అనే నవల గుర్తుంచుకోదగింది.

శ్రీ సాధు సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు ఈ నవలా రచయిత.

"స్వాతంత్ర్యానికి మునుపు డచ్, ఫ్రెంచ్, ఇంగ్లీష్ మొదలైన విదేశీయులు మన దేశంలోకి వ్యాపారమంటూ వచ్చి దేశం మొత్తాన్నీ ఎలా గుప్పెట్లో పెట్టుకున్నారో, కొల్లగొట్టారో ఈ నవలలో రచయిత ప్రస్తావిస్తారు."

స్వాతంత్ర్యానికి మునుపు డచ్, ఫ్రెంచ్, ఇంగ్లీష్ మొదలైన విదేశీయులు మన దేశంలోకి వ్యాపారమంటూ వచ్చి

దేశం మొత్తాన్నీ ఎలా గుప్పెట్లో పెట్టుకున్నారో, కొల్లగొట్టారో ఈ నవలలో రచయిత ప్రస్తావిస్తారు.

నవలలోని కథలోకి వస్తే, కాకినాడ యానాం రోడ్డు మధ్య ఉన్న కోరంగి వంతెన వద్ద ఒక కాలేజీ బృందం బస్సు దిగిన దగ్గర నుండి నవల మొదలవుతుంది. ఆ కాలేజీ విద్యార్థులను పడవలో ఒక ఒడ్డు నుండి మరొక ఒడ్డు తీసుకెళ్ళిన పడవ నడిపే అతడి ద్వారా కథను చెప్పిస్తారు రచయిత.

వారి సంభాషణల మధ్య “పూర్వం మన వాణిజ్యానికి ఉపయోగపడి ఇప్పుడు నిరుపయోగంగా శిథిలమై మిగిలిన లైట్ హౌస్ ” అని ఒకరంటే “బంకోలాకు” సవరించాడు తెలుగుభాషాభిమాని. ఇలా “బంకోలా” గురించి చెప్తారు రచయిత.

"గోదావరి నది సముద్రసంగమానికి ముందు ఏడుపాయలైంది. అన్ని బాహువులతోగాని ఆ సంగమానందమనుభవములోకి రాదనేమో."

గోదావరి నది సముద్రసంగమానికి ముందు ఏడుపాయలైంది. అన్ని బాహువులతోగాని ఆ సంగమానందమనుభవములోకి రాదనేమో.

ఈ సప్తగోదావరములలో యానాం కాకినాడల మధ్య ప్రవహించే కోరంగి ఒకటి. కోరంగిగట్టు మీద కోరంగి ఊరుంది’ అంటూ నవల మొదట్లో తన మాటలో రచయిత చెప్పారు.

బైరి అనే ఒక అల్లరిచిల్లరగా తిరిగే ఒక యువకుడి చుట్టూ కథ తిరుగుతుంటుంది. ఏ పనీ చేయకుండా తన స్నేహితులతో తన ఊరిలో అందరినీ ఆట పట్టిస్తూ అందరి కోపానికి గురవుతూ ఉంటాడు బైరి కానీ ఎవరెంత కసినా బుద్ధి చెప్పినా తన పద్ధతి ఏ మాత్రం మార్చుకోడు.

ఆ సమయంలోనే విదేశీ వర్తకుల ప్రలోభాలకు లోబడి రాజులు తమ రాజ్యాలలో వర్తకానికి అనుమతిస్తారు. వారి ఆశలను ఆసరాగా చేసుకుని చిన్న వ్యాపారుల నుండి వస్తువులను కారుచౌకగా కొని విదేశీయులు తమ వ్యాపారాలను యదేచ్ఛగా విస్తరిస్తూ ఆ తరువాత తిమింగలాల్లా రాజ్యాలను కబళిస్తారు. పాలనలో సైతం జొరబడి ఏలికలవుతారు. ఇక వారి అరాచకాలకు అంతు ఉండదు. పెద్ద పెద్ద రాజులను మట్టుపెడుతూ లేక సామంతులుగా చేసుకుని దేశం మొత్తాన్ని తమ అధీనంలోకి తెచ్చుకుంటూ రాజకీయాలు

“బంకోలా”

నడుపుతారు.

ఇక ఇటు బైరి విషయానికి వస్తే, తను ప్రేమించిన పరదేశికి వేరొకరితో వివాహమైపోవడం, మరి కొన్ని అనుకోని పరిస్థితుల కారణంగా అతడు ఊరు వదలి పోతాడు. అలా దేశదిమ్మరిగా తిరుగుతున్న బైరికి పరిచయమైన మంజరి అనే వేశ్య అతడి జీవితానికి ఒక దిక్కుచిగా మారుతుంది. అతడి అల్లరితనమంతా మాయమై ఒక తెలియని ఆలోచనలో మునిగిపోతాడు బైరి.

విదేశీయుల మంత్రాంగాలన్నీ అతడికి కాస్తకాస్తగా అర్థమవుతుంటాయి. వారి మాట విసేని వారిని, ఆర్థిక వ్యవహారాలలో వారికి బాకీ పడిన వారిని విదేశీయులు హింసించే తీరు సైతం బైరిని చాలా బాధపెడతాయి. అతడు కొందరు రాజులను కలిసి ఈ విషయాలన్నీ చర్చించాలని, వారికి అర్థమయ్యేలా వివరించాలని ఎంతో ప్రయత్నిస్తారు. పడవ నడిపే అతడి నోటి వెంట కథంతా ఇలాగే సాగుతుంది. మధ్యమధ్యలో కాలేజీ విద్యార్థుల సరదా సంభాషణలు నడుస్తుంటాయి.

1802 భారతీయ దళానికి చెందిన నావలెంతటివైనా సరే రాగలిగేందుకూ, వచ్చిన వాటిని మరమ్మత్తు చేయడానికి బొది(అంటే డాక్)నొకదాన్ని

ఇ.రోబక్ అనే ఆయన తవ్వించినట్లు చెప్తారు. 155 అడుగుల పొడవు అందులో సుమారు సగం వెడల్పు 50 అడుగుల లోతూ ఉండేదిట అది. దాని చిహ్నం కూడా కనబడకుండా ఇప్పుడు కప్పబడిపోయింది 'ఇలా రచయిత పరిశీలన చేసి మరి నవలను వివరాలతో కథను లోతుగా రాస్తారు. “ఒకనాడు ఘనమైన ఓడలిక్కడకు తెరిపి లేకుండా వస్తూపోతూ ఉండేవని గతవైభవాన్ని గూర్చి గుసగుసలాడుతుంది కోరంగిపాయ. వంతెన పాదాలను క్రూరంగా గీస్తూ నిల్చిన ముళ్ళకర్రలను మెల్లిగా తీస్తుంది కోరంగి.

కడలిరాజు చెలియలికట్టను అతిక్రమించి వచ్చి పిచ్చిపట్టిన కోరంగిని తన హస్తాలలో పొదుపుకుంటాడు. కోరంగి పిచ్చిని చూసి కన్నీళ్ళు కార్చని వారు లేరు. చందమామ కన్నీటి బిందువులు తెల్లనిసోనలై కొబ్బరాకుల మీద జారిపడతాయి” ఇలాంటి కవితాత్మక వాక్యాలతో గతవైభవాన్ని తలచుకుని దుఃఖించే కోరంగి రేవును వర్ణిస్తూ విస్మయపరుస్తారు రచయిత. ఈ నవలను ఎంతో ఓపికగా శ్రద్ధగా చదవాలి. అలా చదువుతుంటే గత చరిత్ర కళ్ళ ముందు కదలాడుతుంది. కొన్ని పేజీలలోకి వెడితే విదేశీయుల దురాగతాలకు రక్తం మరిగిపోవడమే కాక వారు చిన్న వ్యాపారులను మోసం చేసి వారి జీవితాలను చెల్లాచెదురు చేసిన తీరుకు కన్నీళ్ళొస్తాయి.

సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు ఈ నవలను పద్దెనిమిది అధ్యాయాలుగా విభజించి రాసారు. పడవ అతడు కథంతా చెప్పడం ముగిసాక విద్యార్థి బృందం కాకినాడకు బయలుదేరుతుంది. అప్పుడు సైతం వారు విన్న కథ మననం చేసుకుంటారు. ఆఖరు అధ్యాయంలో రాముడు అనే విద్యార్థి తమ కాలేజీలో ప్రదర్శించిన “Steel King Versus the Elephant and after” అనే Shadow Play గురించి చెప్తాడు. కొత్తగా రైలు వేస్తున్న రోజుల్లో ఒక చోట ఏనుగొకటి ఇంజన్ ను గుద్దొందన్న ఘటన ఆధారంగా దాన్ని రచించారని కూడా చెప్తాడు. దాని వివరాలు చెప్తూ ఆ షాడో ప్లే (నీడల ఆధారంగా ప్రదర్శించే నాటకం) కళ్ళకు కట్టేలా వర్ణిస్తారు. చివరగా రాముడనే ఆ విద్యార్థికి జ్వరం వస్తుంది. అతడు జ్వరంలో “మరి కొన్ని శతాబ్దాలు దేశాన్ని వెనకబడనివ్వను” అంటూ కలవరిస్తాడు. అది విన్న రాముడి తండ్రి “నిజమే నాయనా ! మా కాలంలో స్వాతంత్ర్యానికై మా విధి నెరవేర్చినాము. మా కలలెంకా పండలేదు. నేటి యువకులు నడుం కట్టకపోతే మన దేశం తిరిగి శతాబ్దాలు వెనుకబడే ప్రమాదముంది” అంటారు. రచయిత ఈ విధంగా ఒక గొప్ప సందేశంతో నవల ముగిస్తారు. మీరూ వీలైతే చదవండి.